

LESU ZDAR

ZDARMA | podzim 2020

LESYČR

TÉMA:

**Zelená perla Moravy.
Místo souznění a rozporů**

PRO VEŘEJNOST:

Desítky akcí během léta

HISTORIE:

Kde se zastavil čas

#soutokvšem

Vracíme sovy lesu

Nový program Lesů ČR

LESYČR

Vytváříme lepší podmínky pro hnízdění sov a dravců,
přírozených nepřátel přemnožených hrabošů.
Pomáháme zemědělcům!

#vracímesovylesu

Nenechte si ujít!

Zelená perla Moravy, str. 5

Já jím zítra rožnu,
říká vedoucí polesí J. Netík, str. 11

Desítky akcí pro veřejnost během léta, str. 15

Zveme vás do okolí bývalé vesnice
Romava na Vysočině, str. 19

OBSAH

2 Kaleidoskop

Zajímavosti z našeho podniku

4 Personalistika

Pracovní výročí našich kolegů

5 Téma

Navštívili jsme Soutok,
kouzelné místo na jihu Moravy
Rozhovor s Patrikem Mlynářem,
náměstkem ministra zemědělství

11 Profil

Na návštěvě u vedoucího polesí Soutok
Jiřího Netíka

15 Pro veřejnost

Desítky akcí během léta

19 Z historie

Kde se zastavil čas

Vydává: Lesy České republiky, s. p.
Adresa: Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové,
500 08 Hradec Králové
Redakce: redakce@lesycr.cz
Evidenční číslo MK ČR E 23696
Je distribuován zdarma. Říjen 2020

OHLÉDNUTÍ ZA CELOŽIVOTNÍ PRACÍ V LESNICTVÍ

Jako reakce na mé oficiální sdělení o změně revírníka bylo na naši lesní správu doručeno poděkování města Brandýs nad Orlicí. Na základě mandátní smlouvy zde provádíme výkon odborného lesního hospodáře. V uplynulých 10 letech zde praktický výkon OLH zabezpečoval revírník **Ing. Zdeněk Leschinger**. Ke dni 30. 6. 2020 ukončil svou pracovní kariéru u našeho podniku a odešel do penze.

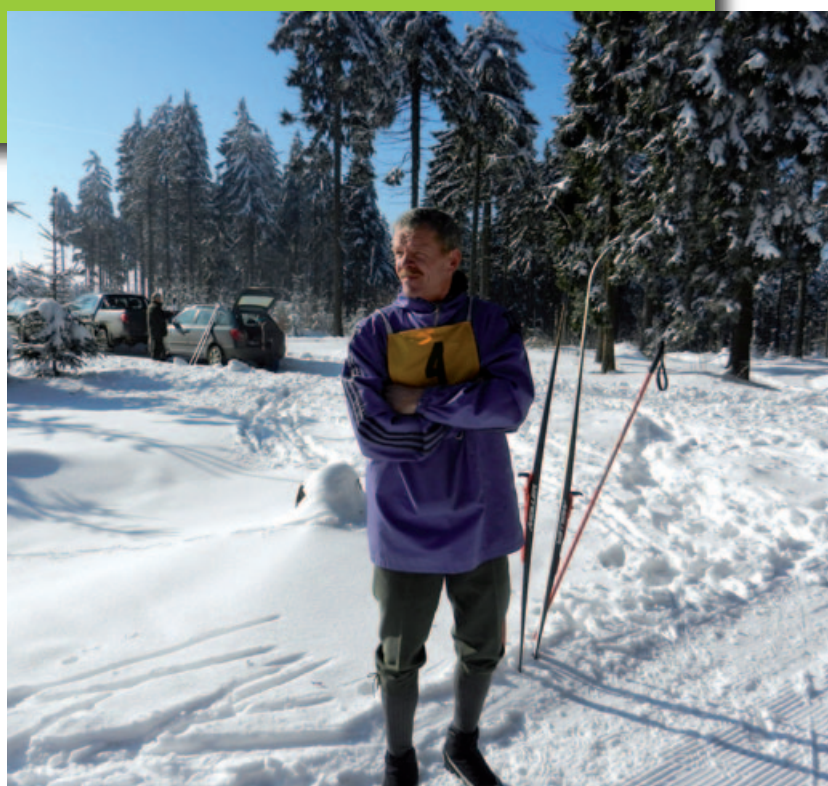
K „Lesům“, tedy původně Východočeským státním lesům, na tehdejší Lesní závod Lanškroun, nastoupil 16. 3. 1981, a poté od r. 1992 působil u LČR, s.p., na Lesní správě Lanškroun. A to už myslím stojí za povšimnutí. Ač může nadpis znít trochu pateticky, při hlubším zamyšlení je to podstatná část života člověka věnovaného práci v lese – zkrátka obrovský kus odvedené práce.

A můj pohled? Vždycky slušný, poctivý a pracovitý lesník, který neváhal nikdy přiložit ruku k dílu, ve svém věku například i zdatný trhač, který v loňském roce natrhal ze stojících stromů 6 q jedlových šišek – úctyhodný výkon. Třeba i na běžkách mu mnohý mladší kolega nestačí.

V rámci akcí lesní pedagogiky uměl zajímavě a se zaujetím pro věc vyprávět nejen dětem, ale i kolegům, při odborných vycházkách zaměstnanců lesní správy na „jeho“ revír.

Myslím si, že není moc lesníků, kteří by takto dlouho a dobře působili v jedné oblasti, byli tak fyzicky zdatní, optimističtí a zanechali za sebou v lese a především mezi lidmi dobrou stopu.

Jana Trejtnarová, lesní správce

POMOCNÍCI V REVÍRU PRYSK

Koncem července proběhla v revíru Prysk Lesní správy Rumburk akce pro zájemce pomoci lesu. Na programu byl úklid odpadků podél státní silnice z České Kamenice do Chřibské (v lokalitě Křížový buk). Brigádníci posbírali odpadky, které byly roztroušeny daleko do lesních porostů kolem silnice.

Všem zúčastněným dobrovolníkům, ale i revírníkovi Radkovi Učňovi patří dík za jejich pomoc a spolupráci při péči o lesy Lužických hor.

Jan Drozd, lesní správce

DD Z RADENÍNA PŘIJEL NA SBĚR OSIVA BŘÍZY

Lesní správa Tábor v červenci uspořádala sběr osiva břízy.

Na akci se přihlásil Dětský domov Radenín, ze kterého přijelo 18 dětí a tři dospělí jako doprovod. Během dopoledne sesbírali 5 kg březového osiva.

Alena Koubková,
KŘ České Budějovice

TROCHU JINÉ BĚHÁNÍ

Mezi účastníky série závodů Běhej lesy 2020 se objevil i náš zaměstnanec **Josef Humhal** ze Správy toků, oblast povodí Vltavy. S ohledem na to, že běhá spíše pro potěšení, je podle svých slov se svým umístěním přibližně v polovině všech závodníků nadmíru spokojen.

Začal běhat teprve vloni a za sebou má pouze jeden závod typu půlmaraton, ale prostředí lesních terénů mu vyhovuje. „Běhá se hlavně po lesních cestách na převážně měkkém povrchu, místy s kameny a kořeny a na to jsem ze své profese zvyklý.“

Druhou polovinu sezóny však J. Humhal musel vypustit, nastaly mu totiž úplně jiné „běžecké“ povinnosti. „Po narození dalšího potomka jsem nastoupil otcovskou dovolenou. Kolem dětí se naběhám také dost, i když závody to zrovna nejsou.“

ZÁMECKÉ VYTRUBOVÁNÍ V ŽIDLOCHOVICÍCH

Letos v létě si milovníci myslivecké hudby mohli poslechnout trubače z Lesního závodu Židlochovice (jako hosté vystoupili Trubači z Líšně). Koncert se konal v zámecké zahradě a návštěvníkům byl zpřístupněn i zámek, který je po většinu roku veřejnosti nepřístupný.

O aktuálních tématech natáčíme od letošního dubna podcasty.

Jsmo **Uchem v mechu** a s námi hosté, kteří mají co říct.

V létě třeba zlínský ředitel **Libor Strakoš** o znovuotevření Libušína. Sportovkyně **Šárka Kašpárková** tak jako loni podporuje naše úsilí o vysazení

lesů nové generace. O našich akcích pro veřejnost mluví v dalším díle vedoucí Odboru vnějších vztahů **Martin Zajíček**. O novém programu „Soutok všem“ zase náměstek ministra zemědělství **Patrik Mlynář**. Uchem v mechu můžete být na všech webech Lesů ČR. Tak buďte...

PODĚKOVÁNÍ

Upřímně děkujeme za rychlou, obětavou a profesionální práci úklidové čety a bagristů včetně vedoucích pracovníků z Lesů České republiky při likvidaci následků červnových povodní na potoce Dražůvka v obci Mirovánek v Moravskoslezském kraji.

Barbora a Petr Andršovi
a Petr Fiala z Tvrdkova

Ve třetím čtvrtletí tohoto roku někteří naši kolegové oslavili pracovní jubileum.

25 let

Ing. CHLUBNA TOMÁŠ , technický pracovník pro stavební činnost, KŘ Jihlava	DAVÍDEK MICHAL , revírník r. OLH Opatovice LS Rožnov pod Radhoštěm	Ing. MIČKA JIŘÍ , lesní správce LS Rychnov nad Kněžnou
BIS ALEŠ , specialista odbytu KŘ Choceň	KONRÁD FRANTIŠEK , revírník r. Tršice OSL LS Bučovice	Ing. NEJDL ROMAN , revírník r. Strakonice - sever. LS Vodňany
UHLÍŘ VÁCLAV , referent pro katastr a restituce, KŘ Choceň	GALUSEK PETR , revírník r. Kunštát LS Černá Hora	PLÁNSKÝ PETR , adjunkt lesní správy LS Hluboká nad Vltavou
STEHLÍK VLADIMÍR , dělník v bažantnici LZ Židlochovice, Polesí Židlochovice	GLOSER JAN , revírník r. Košíkov LS Náměšť nad Oslavou	KUNDRÁT MAREK , revírník r. Plasy LS Plasy
BUCHER JIŘÍ , řidič nákladního automobilu LZ Kladská, Středisko DM, DV a SM	Ing. HORNÍK MICHAL , revírník r. Radkovice LS Třebíč	LANG PETR , zástupce LS LS Stříbro
Ing. PETER JAN , revírník r. Červený Kopec LS Vítkov	JURKOVÁ JANA , referent účetnictví II LS Znojmo	Mgr. PTÁČKOVÁ MARTINA , referent pro katastr a restituce, LS Toužim
KAŇOKOVÁ ILONA , referent účetnictví II LS Frýdek Místek	Ing. VALA FRANTIŠEK , technický pracovník LS Znojmo	Ing. KRYŠPÍN ALEŠ , zástupce LS LS Litoměřice
PYSZKO LADISLAV , revírník r. Stožek OSL LS Jablunkov	Ing. VALIŠ VLADIMÍR , zástupce LS LS Znojmo	Ing. PŇÁČEK JIŘÍ , specialista pro lesnický audit, Ředitelství LČR
NOVÁK MARTIN , revírník r. Laštany LS Šternberk	Ing. ŠTEFL RADEK , zástupce LS LS Svitavy	RNDr. STONAWSKI JIŘÍ , metodik ochrany přírody, Ředitelství LČR
Ing. ONDRUCH MIROSLAV , revírník r. Dětrichov, LS Šternberk	BOROVSKÝ LADISLAV , referent pro katastr a restituce, LS Choceň	

20 let

FOUSOVÁ DAGMAR , referent účetnictví II LS Horní Blatná	Ing. HALAMA TOMÁŠ , revírník r. Přehrada LS Jablonec nad Nisou	Ing. MIŠÁK VLADIMÍR , technický pracovník pro HÚL, Ředitelství LČR
--	---	---

15 let

Ing. STONAVSKÝ JIŘÍ , referent pro katastr a restituce, KŘ Frýdek Místek	Ing. PREČ JAN , revírník r. Jezerná LS Loučná nad Desnou	Ing. ZDECHOVAN JAN , revírník r. Sv. Tomáš, LS Vyšší Brod
Ing. ŽID MARTIN , technický pracovník pro stavební činnost, KŘ Liberec	ČERVINKOVÁ KATEŘINA , referent účetnictví LS Šternberk	BEZLER MAREK , revírník r. Borovany LS Nové Hradky
SLOVÁČEK MIROSLAV , lesní dělník v TČ LZ Židlochovice, Polesí Židlochovice	VELECKÝ MICHAL , revírník r. Vysoké Pole LS Luhačovice	SEDLÁČEK PETR , revírník r. Myslívna LS Nové Hradky
STEHLÍK JURAJ , technik polesí LZ Židlochovice, Polesí Soutok	Ing. KREMZ PETR , referent odbytu LS Bučovice	Ing. PIORECKÝ STANISLAV , referent odbytu, LS Plasy
HOLOVÁČ LADISLAV , technik střediska LZ Židlochovice, Středisko DMS Břeclav	Ing. PLAČEK BRONISLAV , revírník r. Dešov LS Znojmo	KRYŠTOF ANTONÍN , revírník r. Caltov LS Přimda
LÁNSKÁ MARTINA , dělník v bažantnici LZ Konopiště, Polesí Šiberna	PROKEŠ KAREL , revírník r. Najdek LS Pelhřimov	PECHOVÁ LUCIE , domovnick LS Křivoklát
PROCHÁZKOVÁ EVA , dělník v bažantnici LZ Konopiště, Polesí Šiberna	FABEŠ LUDĚK , revírník r. Lipnice LS Český Rudolec	POUR JIŘÍ , zástupce LS LS Křivoklát
Ing. HRABEC MICHAL , revírník r. Razová LS Bruntál	PERNER PAVEL , revírník r. Choltice LS Nasavrky	Ing. TÝL ONDŘEJ , referent pro katastr a restituce, LS Jablonec nad Nisou
Ing. MAREŠ ONDŘEJ ANTONÍN , revírník r. Luhy, LS Opava	MENCÁK JAN , referent odbytu LS Choceň	Ing. KÖSSLOVÁ HANA , referent CEVT ST OP Vltavy
LIGOCKI MIROSLAV , zástupce LS LS Jablunkov	Ing. GRUNDMANN PAVEL , revírník r. Vlčice LS Dvůr Králové nad Labem	MRÁZOVÁ ZUZANA , administrativní pracovnice, ST OP Ohře

10 let

Ing. ORSÁGOVÁ JANA , hlavní technický pracovník pro stavební činnost, KŘ Choceň	FRANĚK JAROSLAV , vrátný LZ Konopiště, Středisko AB Benešov	Ing. MARKES VÁCLAV , zástupce LS LS Třeboň
Ing. KLABOUCH JIŘÍ , technik střediska KŘ České Budějovice	POLÍVKA JIŘÍ , vedoucí Polesí Broumov LZ Kladská, Polesí Broumov	KNAIZL STANISLAV , zástupce LS LS Toužim
Ing. LENGYEL IVAN , provozní inspektor KŘ Teplice	Ing. KEJDANA ROSTISLAV , revírník r. Lysá LS Frýdek Místek	Ing. ŠEJNOHA MARTIN , referent odbytu LS Kraslice
Ing. HALAMOVÁ ŠÁRKA , zástupce ředitele KŘ, KŘ Liberec	NOVÁK PETR , revírník r. Skřítek LS Loučná nad Desnou	MACHOVCOVÁ IVETA , referent účetnictví II LS Klášterec nad Ohří
KAŇA ŠTĚPÁN , lesní dělník v TČ LZ Židlochovice, Polesí Židlochovice	Ing. PLŠEK JAROSLAV , revírník r. Tabarky LS Buchlovice	VLČEK MICHAL , revírník r. Mentaurov LS Litoměřice
KAMENSKÝ TOMÁŠ , lesní dělník v TČ LZ Židlochovice, Polesí Tvrdonice	Ing. PAVLIŠOVÁ LIBUŠE , revírník r. Stálkov LS Český Rudolec	Ing. SLANAŘ JIŘÍ , revírník r. Peklo LS Jablonec nad Nisou
KUREŠ JAN , technik polesí LZ Konopiště, Polesí Šiberna	JEŽEK PETR , zástupce LS LS Rychnov nad Kněžnou	

ZELENÁ PERLA, MÍSTO SOUZNĚNÍ A ROZPORŮ

Lužní lesy na soutoku Moravy a Dyje, nacházející se na polesí Lanžhot, jsou územím s výjimečně pestrá biologickou rozmanitostí. Slovy místního polesného Jiřího Netíka „je Soutok šperkovnicí po stránce botanické, ornitologické, entomologické i ichtyologické“. Je hnízdištěm mnoha chráněných druhů ptactva, včetně v České republice unikátního orla královského, i místem výskytu chráněných i vzácných druhů obojživelníků a hmyzu.

Hodnota tohoto území však nevznikla jeho ponecháním přirozenému vývoji, ale je především výsledkem lidského úsilí spojeného se znalostí přírodních procesů. Zde narážíme na téma, kdy se **místo souznění** mezi přírodou a hospodářství stává i **místem rozporů** mezi hospodářství a těmi, kdož se rozhodli toto území chránit. Tento rozpor lze najít již v pojmenování soutoku Moravy a Dyje „Zelenou perlou“. Jako „Zelená perla“ bylo toto území prezentováno již v roce 1982 Ing. Bohumilem Lošťákem – lesníkem, fotografem, ekologem, spisovatelem a ředitelem Lesního závodu Břeclav, ve velmi úspěšné

stejnomené knize. Pan Bohumil Lošťák psal o lesích, o jejichž dobrý stav se zasloužil při jejich obnově po druhé světové válce. Knihu doplnil i svými fotografiemi, které získaly mezinárodní ocenění. Kvalitu zdejších lužních lesů vytvořila především trvalá péče lesních hospodářů, kteří se podíleli na zakládání, výchově a obnově porostů, péči o luční porosty, ale i péči o zvěř v oboře Soutok.

Obnova a výchova lesů

Typickým stromem pro tuto oblast je dub letní, který zde začali ve velkém pěstovat již lichtenštejnští

lesníci. Již před třemi staletími moudře rozpoznali nejen ekonomický potenciál této dřeviny, ale i jeho odolnost proti pravidelným záplavám. Dub letní byl v této oblasti vždy přítomen, v průběhu staletí došlo jen k navýšení jeho podílu, jenž dnes činí 50 %. Dubové porosty jsou zakládány sítí a sadbou na obnovovaných plochách, které jsou povrchově upravovány tak, aby dubové semenáčky a sazenice odrostly buřeni, ale především jiným dřevinám s rychlejší růstovou dynamikou, např. javoru babyka, který se v obnovách agresivně prosazuje. V minulosti jeho zastoupení výrazně limitovaly pravidelné povodně, které naopak dub letní lépe snáší. Další významné dřeviny, dříve hojně zastoupené v lužních lesích soutoku Moravy a Dyje, tedy jilmy a jasany, nelze v současné době považovat za perspektivní. V důsledku napadení grafiózou dnes jilmy (*Ulmus*) dorostou do vyššího věku jen vzácně a jasany zastoupené v luhu (*Fraxinus*) postupně hynou v důsledku nekróz (*Hymenoscyphus pseudoalbidus*), označovaných souhrnně často jako chalára. Odklon od tradičního lesnického hospodaření tak v oblasti luhu působí postupnou změnu druhové skladby ve prospěch stínomilných dřevin s aktuálně velmi nejasnou perspektivou dožití se dospělého věku.

Příkladem postupné přeměny druhové skladby dřevin, zapříčiněné utlumením nebo úplnou absencí hospodaření, jsou lesní porosty PR Plačkův les, NPR Ranšpurk a NPR Cachnov-Soutok, kde je zcela zřejmá absence přirozené obnovy dubů. Historický příklad důsledku absence cílené obnovy dubů je vidět v porostech obnovovaných v období druhé světové války. Kvalitní duby byly vytěženy bez následného zalesnění. Tyto porosty byly ponechány přirozené obnově a dnes se zde vyskytují porosty s téměř stoprocentním zastoupením javoru babyka.

Zvyšování biodiverzity

V minulosti byly dnes nejstarší a nejcennější porosty, s převahou zastoupení dubu letního, historicky zakládány formou velkoplošných 10 ha sečí a intenzivní přípravou půdy s vytrháváním pařezů. Dnes je na podobných lokalitách realizována obnova na plochách do 1 ha, ve výjimečných případech na větších plochách o výměře maximálně 2 ha. Při obnově porostů jsou vybírány z ekologického pohledu nejcennější stromy, které zůstávají stát a jsou trvale ponechány k přirozenému rozpadu a podpoře biodiverzity. Na vybraných místech jsou prosvětlovány porostní okraje.

Osluněné kmeny jsou biotopy pro tesařika obrovského a další druhy saproxylického hmyzu. Jiné druhy hmyzu se zase váží na rozpadající pařezy. Uvnitř porostů jsou ponechávány doupné stromy, případně jsou hnízdní možnosti navyšovány vyvěšováním hnízdních budek, které jsou pravidelně udržovány.

I na nelesních pozemcích lesní hospodáři vysazují jednotlivé stromy nebo malé skupinky stromů, které v budoucnosti nahradí dnes odumírající dřeviny. Termíny i způsob sečení luk se logicky přizpůsobují hnízdícím ptákům, především chřástalům a mnohým druhům chráněného hmyzu, jako je např. modrásek bahenní.

Voda v lužním lese

Voda je pro lužní lesy jedním ze základních faktorů, který podmiňuje jejich existenci. O vodě se občas hovoří i jako o krvi lužního lesa. Lužní lesy v rovinatých nivách Moravy a Dyje v minulosti pravidelně zaplavovaly povodně, a to i několikrát za

rok. Vodohospodářské úpravy na tocích Dyje a Moravy, prováděné od 70. let 20. století, oblasti neprospěly. Některé úseky říčních koryt řeky Moravy byly narovnány a na březích postaveny vysoké hráze. Obdobně tomu tak bylo i na Dyji, kde byl vybudován poldr Soutok.

Spolu s dokončením systému nádrží Nové Mlýny tato opatření způsobila, že ustaly pravidelné záplavy a hladina podzemních vod klesla asi o 150 centimetrů. Nedostatek vody pak negativně ovlivnil stav lesů. Usychaly především starší porosty, které se už nedokázaly novým poměrům přizpůsobit. Proto již v roce 1992 začaly Lesy ČR na prvních 50 kilometrech s obnovou vodních kanálů a budováním příčných objektů, takzvaných stavítek, propustí, nápuštných objektů a tůní.

V roce 1994 pak poprvé úmyslně zaplavila Soutok voda z Nových Mlýnů. Na základě spolupráce pracovníci Lesů ČR s vodohospodáři z Povodí Moravy vytvořili záměrnou povodňovou vlnu, když upustili vodu z novomlýnských nádrží. Ta se pomocí stavítek během několika dní dostala do lužních lesů. Tento způsob umělého povodňování oblasti se pak vícekrát zopakoval, naposledy letos na jaře. Dnes připravují Lesy ČR ve spolupráci s Povodím Moravy vzdouvací jez na řece Dyji, který by měl umožnit obnovení dostatečného vodního režimu pro lužní lesní porosty.

Boj proti krvelačnému hmyzu

Dostatek vody v lesích je velmi žádoucí pro rostliny a živočichy lužních lesů, ale působí nepříjemnosti lidem v podobě přemnožení komárů. Lesníci spolu

s Hygienickou stanicí v Břeclavi stav larev průběžně monitorují. V případě nebezpečí vývoje velkého množství komárů mohou lesníci po dohodě s místními samosprávami aplikovat do stojatých vod přípravek, který je zcela neškodný vůči ostatním vodním živočichům a přitom omezí vývoj nové komáří generace. Výsledek spolupráce pracovníků hygienické stanice, lesníků a samosprávných celků, které se podílejí na získávání tohoto přípravku, přináší úlevu nejen místnímu obyvatelstvu, ale i návštěvníkům lokality, zvířatům a zvěři.

Maloplošná chráněná území?

Lesy ČR v oblasti soutoku Moravy a Dyje hospodaří s maximální snahou zachování všech přírodních hodnot. Již dnes je zdejší krajina chráněna mj. jako součást soustavy Natura (EVL Soutok – Podluží), je zde vyhlášena ptačí oblast, UNESCO Biosférická rezervace Dolní Morava a oblast je i součástí sítě mezinárodně významných mokřadů tzv. Ramsarské úmluvy. Naskytá se otázka, proč je nutné vyhlášovat nová, již překrývající se chráněná území různých stupňů ochrany a závaznosti? Před kým mají být chráněna? Před lesníky a hospodáři, kteří svým tradičním hospodařením dovedli tuto krajinu do podoby, která je předmětem mezinárodní ochrany? Lesy ČR usilují od roku 2008 o uzavření tzv. smluvní ochrany pro evropsky významnou lokalitu Soutok-Podluží. Po odmítnutí ze strany orgánu ochrany přírody předložily návrh na vyhlášení soustavy zvláště chráněných území o výměře 429 ha k zajištění nejceněnějších přírodních biotopů, který byl AOPK shledán jako nedostatečný. Lesy ČR proto zpracovaly v roce 2019 nový návrh na vyhlášení soustavy zvláště chráněných území o výměře 1159,91 ha, který zahrnoval nejen nejceněnější přírodní biotopy, ale byly zde přiřazeny i další biotopy s ohledem na ochranu biologické rozmanitosti v lokalitě. Návrh byl opět odmítnut. AOPK a Ministerstvo životního prostředí připravily vlastní návrh na vyhlášení národní přírodní rezervace Lanžhotské pralesy a národní přírodní památky Soutok o celkové výměře 3587,58 ha. Problematice ochrany přírody tohoto území se aktivně věnují nejen Lesy ČR, ale i mnoho dalších odborných či zájmových organizací, občanských sdružení apod. Nelze opominout

místní samosprávy zastupující obyvatele, jejichž předci se na vzniku této unikátní krajiny po generace podíleli. Naším cílem je nalézt optimální postupy hospodaření pro udržení biodiversity i tradičního dlouholetého lesnického hospodaření. K tomuto cíli chceme dojít širokou, otevřenou a věcnou diskuzí, vylučující prosazování jediného názoru. Zajištění ochrany území Soutoku a kvality životního prostředí pro život místních obyvatel za to stojí. V případě realizace všech opatření navržených v plánech péče by současná krajina, jak ji známe dnes a jak vypadala posledních několik století, zmizela. Zdravé impozantní lesní porosty by nahradily rozpadající se porosty v místech, kde je navržen bezzásahový režim, a intenzivně obhospodařované pařeziny.

Epilog

Zamysleme se nad slovy polesného Jiřího Netíka, která vyslovil v souvislosti s nejmohutnějším dubem, tak zvaným Králem Soutoku: „Dub roste 300 let a 300 let umírá. Urodilo se na něm mnoho žaludů, jako základ nového lesa.“

Snad bude i nadále zachována kontinuita péče o toto území a lesníci budou obnovovat les a pečovat o krajinu tak, aby ji zachovali v této podobě i novým generacím. Snad i nadále zůstane soutok Moravy a Dyje pravou „Zelenou perlou“, jak ji poeticky nazval Bohumil Lošťák.

*Ing. Jana Svobodová,
metodik ochrany přírody LČR, s. p.*

*Ing. Jan Dovrtěl,
specialista ochrany přírody LZ Židlochovice*

P. MLYNÁŘ: BEZ ÚSILÍ, KTERÉ LESNÍCI LUŽNÍM LESŮM VĚNOVALI, BY UŽ DÁVNO NEBYLO CO CHRÁNIT

Nejzachovalejší komplex lužních lesů v zemi zvaný také Zelená perla. Už 300 let se tam lesnický hospodaří a dnes v tom pokračují Lesy ČR.

Šetrně, s respektem k přírodě. Jako jejich předchůdci.

Různá vědecká hnutí a sdružení ale vytýkají státu, že tamější lesy dostatečně nechrání. Proto nás zajímal názor Patrika Mlynáře, náměstka ministra zemědělství pro lesní hospodářství.

V čem je tedy podle Vás spor?

Území Soutoku je natolik cenné, že se dosud nepodařilo všem, kteří se o něj zajímají, dohodnout nad správou těchto lesů. Zapomíná se, že se zachovaly právě díky několika generacím lesníků, kteří volili promyšlené lesnické postupy a tím se neporušily cenné ekosystémy. Bez úsilí, které lesníci lužním lesům věnovali, by už totiž dávno nebylo co chránit.

Nedávno některá ochránářská sdružení přímo kritizovala právě kvůli Soutoku i Vás osobně. Chcete to komentovat?

Odpovědí je program „Soutok všem“. Hlavní je dialog. Se všemi. I s veřejností.

Na vaši podporu vystoupila řada institucí, například Agrární a Lesnicko-dřevařská komora, jejímž členem je kromě státních podniků třeba také pražská lesnická fakulta. Dále Sdružení vlastníků soukromých a obecních lesů. To asi potěšilo...

No, ano. Pokud v lesích hospodaříte, musíte neustále vyvažovat tři pilíře – hospodářský, ekologický a rekreační, přičemž první musí vydělat na další dva. Tohle si státní a další lesníci, prostě praktici, uvědomují. Proto je i mottem programu Soutok všem: „Chráníme s odpovědností“. Je to vzkaz lesníků, že je nezbytný dialog a opravdová snaha o něj. O to jde.

Jak si ten dialog představujete?

Diskutovat je třeba s občany, kteří v místě žijí, s vědci na odborných konferencích a na sociálních sítích zase s veřejností, milovníky přírody. Je důležité znát argumenty všech zájmových stran, navzájem se vyslechnout, pochopit a dohodnout se. Společným cílem je přece zachování a rozvoj tohoto unikátního území.

Co konkrétně státní lesníci pro zachování lesů dělají už dnes?

Je toho hodně, takže uvedu pár příkladů. Stovky hektarů starých porostů nechávají v bezzásahovém režimu nebo těžbu o celou dekádu odloží. Jednotlivé stromy nebo skupiny starých dubů letních a jilmů

dožívají a rozpadají se na místě, což vyhovuje mnoha druhům hmyzu a hub. Oblast zalesňují téměř výhradně dubem letním... Na obnovovaných plochách likvidují invazivní dřeviny... Na každém hektaru těžené plochy zůstávají stromy coby biotop pro hmyz. Na loukách vysazují solitéry, které do budoucna nahradí odumírající dřeviny... Hnízdícím ptákům přizpůsobují termíny a způsob sečení trávy... a tak dále.

Zásadní podmínkou existence lužních lesů je ale voda. Poslední suché roky musely lužní lesy poznamenat.

V programu Soutok všem se uvádí: S přírodou se nemůžeme přetlačovat. Přírodu musíme pochopit.

I sucho je přírodní proces, který je třeba prostě přijmout a přizpůsobit se mu, ale zároveň udělat všechno proto to, aby lesy nehynuly. Takže Lesy ČR několikrát do roka oblast uměle povodňují a přivádějí tak vodu do krajiny. V místě podnik obnovuje tůň a mokřady a na Dyji připravuje vzdouvací jez.

Co je podle Vás pro zachování lužních lesů zásadní?

Pokračovat v šetrném lesnickém hospodaření, zajistit nutný vodní režim, vést dialog se všemi, kteří ho vést chtějí, a chránit lesy s odpovědností.

Eva Jouklová

SOUTOK VŠEM

Páteří našeho programu je dialog

- Dialog se všemi zainteresovanými stranami – majiteli lesních pozemků, jednotlivými ekologickými organizacemi, přestože v některých případech mnohdy zastávají protichůdné postoje, Agenturou pro ochranu přírody a krajiny, s místní samosprávou, obcemi...
- Chceme diskutovat ale především s lidmi, kteří na Soutoku žijí a chtějí užívat krás tohoto nádherného a unikátního koutu České republiky. A samozřejmě také s občany z celé republiky, kteří sem po desetitisících přijíždějí relaxovat do překrásné krajiny, jezdit na kole, chodit s dětmi na procházky. Těm všem chceme ukázat, čeho jsme během více než tři sta let trvajících lesnického hospodaření na tomto území dosáhli a jaké přírodní krásy a ekologické hodnoty jsme pro ně zachovali.
- Domníváme se totiž, že krásy Zelené perly Moravy jsou tady pro všechny. Nikoli pro úzce zaměřené zájmové skupiny s vlastními vyhraněnými zájmy, ale opravdu pro všechny. Proto připravujeme kulaté stoly, jichž se budou účastnit všechny relevantní subjekty, lesní hospodáři, ekologové i občané, diskusní fóra na webech i sociálních sítích.
- Dialog vnímáme nikoli jako cíl, jehož lze dosáhnout jednou provždy, nýbrž jako permanentní, avšak zcela nezbytný proces neustálého vyvažování mezi třemi základními pilíři lesnického hospodaření – ekonomickým, ekologickým a rekreačním.
- Právě takový dialog chceme trvale a aktivně zprostředkovávat systematickým vytvářením

širokého vějíře platform, na nichž bude probíhat a rozvíjet se – od odborných konferencí, diskusí s občany až po komunikační platformy na internetových a sociálních sítích, které osloví co nejširší okruh občanů, milovníků přírody a aktivního pohybu po celé republice. V tom vidíme naši úlohu.

**„S přírodou se nemůžeme
přetlačovat.**

Přírodu musíme pochopit...“

**Vaše Lesy ČR,
Lesy pro Vás**

- Skutečnost, že oblast lužních lesů na Soutoku Moravy a Dyje, tradičně označovaná jako Zelená perla, patří k ekologicky nejcennějším přírodním unikátům nejen u nás, ale i v Evropě, je nesporným výsledkem tři sta let trvajících lesnického hospodaření v této oblasti.

- Nynější podoba lesů na Soutoku je úspěchem několika generací lesníků, což dokládá mimo jiné zařazení mezi celoevropsky chráněné oblasti Natura 2000.
- Lesníci na Soutoku za uplynulá desetiletí dokázali, že tradiční promyšlené lesnické postupy nejenže nejsou v rozporu se zachováním cenných ekosystémů, nýbrž jsou i podmínkou jejich přežívání v sousedství zemědělsky využívané krajiny. Bez úsilí lesníků by už dávno nebylo co chránit.
- Lužní lesy na Soutoku jsou důkazem, že trvale udržitelné lesnické hospodaření může člověku poskytovat užitek z lesa a současně být domovem pro mnohé vzácné druhy živočichů a rostlin.

www.soutokvsem.cz

#soutokvsem

**JÁ JIM ZÍTRA ROŽNU!
A PAK MĚ TO PŘEJDE**

V Lanžhotě, kde vede polesí Soutok, mě navigace dovedla kamsi do slepé, kterou lemovaly ibišky. A když jsem se našla a dorazila k zámečku v parku, dostala jsem jeden obrovský květ na uvítanou a při odjezdu celý keř tmavého velkokvětého v odstínu lila. Spoustu dalších jsem viděla při naší cestě polesím, taky náramné hortenzie a Krále Soutoku, obrovský dub, který pojmenoval a ujalo se to. Pěstitel květin, který vyšlechtil 640 kultivarů ibišků. Ani s jedním nevyrazil na výstavu. Chovatel bažantů, holubů a obdivovatel orlů. Fotograf a znalec historie lesů na Břeclavsku ...Radovan, který vším, co dělá, popírá NE ve svém příjmení. JIŘÍ NETÍK.

Působíte v území mezi dvěma řekami, navíc na hranicích ... tedy mnoho lidí s mnoha zájmy, vidíte...

Máme tu tolik různých výzkumníků, teď sem jezdí i z hydrologického ústavu měřit vodu, tak když si telefonujeme, říkám: Stavte se taky někdy na kafe... Je tu i archeologická rezervace Pohansko, tam se dělá každý rok výzkum, vždycky pozvou profesory a archeology z Rakouska a Slovenska. Spolupracujeme taky s Povodím Moravy i s rakouským. A svou výzkumnou stanici tu má i Czech Globe. Jsou tu památky po Lichtenštejnech, vzácné lesy a rovina, takže je to veřejně vyhledávané místo. Ale s každým se domluvíme.

Umíte se někdy rozčílit?

Někdy to musí být, ale vždycky si řeknu...Já jim zítra rožnu! A pak mě to přejde. Víte, když jsem ještě dělal na Pohansku technika, tam byly dámy v letech 70 plus a ony mi vždycky říkaly: Pane technik, vy se pořád smějete. A já na to: Děvčata, mám brečet? Co mně to pomůže?

Lesníci na Soutoku musí rozumně hospodařit s vodou. Jak se to daří?

Když má Morava i Dyje velký průtok, narazí do sebe a zastaví se. Stane se, že voda tlačí proti sobě, takže pak třeba teče Dyje proti svému proudu. Do ní se vlévá ještě Kyjovka, takže Dyje tlačí i tu Kyjovku proti proudu...

Sledujete to...

No ano. A jak dostáváme zprávy z Nových Mlýnů, že pouští například 150 kubíků vody, a nakonec jich pustí 170, voda se vylije ze břehů, ale to umíme využít. Hned volám na Povodí, aby mi zavřeli nápuštný objekt Pohansko a Kyjovku. Morava taky něco pojme, takže se voda dostane do lužního lesa, a to je pak dobře.

Kdo ovládá stavidla?

Některá Povodí a některá my, ale spolupracujeme. Zrovna tenhle týden jsem měl takové nutkání. Tak jsem se jel podívat na Pohansko a vidím, že voda hodně teče, a tak hned volám na Povodí a říkám: Laďo, nejdřív to otevři, aby ten bordel, co tam je, se propláchl, a pak to zavři. On to zavírá z kanceláře, a viděl tedy, že je tam nějaký strom.

Ten se zapřel, takže se stavidlo nedalo zavřít?

Dojelo se tam tedy s lodkou, vytáhli ho a stavidlo zavřeli, ale než se to stalo, už tam bylo po prsa vody. Takže se někteří turisté vysvlékli a brodili...a jiným jsem poradil, že to mají lepší po hrázi.

Na Soutoku chystá ministerstvo životního prostředí vyhlásit maloplošné chráněné území. Co si o tom myslíte?

Je to jakási ochrana území, ale i lesníci tohle území umí chránit. Nejsme třeba úzce zaměřeni odborníci, entomologové, ornitologové a další, ale to je, myslím, pro přírodu spíš dobré, protože ji vnímáme jako celek, tak jako Lichtenštejnové. A díky nim tu

máme takové lesy, protože v nich hospodařili. Jako my. Kolikrát máme vícenáklady.

A konkrétně...

Zahnízdí nám třeba luňák, tak zastavíme práce a potom les zaroste svízelem a nic se tam nedostane, žádná mechanizace. Nastoupí naše děvčata a rukama ten svízel stahují ze sazenic stromů, které jsme tam vysadili. A to nám nikdo neradí. Přece nenecháme zničit čtyři hektary nádherných dubin.

Ochránci přírody ale mluví právě o uchování cenných dubových porostů, což prý lesníci zanedbávají...

Máme tu dvě národní přírodní rezervace, ve kterých se lesnický hospodaří jako jinde. Když se v nich objeví dub, vydrží maximálně rok. Nemá světlo a místo něj se rychle objeví babyka, která všechno zaroste. Je to dané změnou klimatu a nedostatkem vody. Dřív jí bylo dost a držela babyku na uzdě. Duby ji snášely dobře.

Ted' je ale situace jiná.

V posledních letech neprší a máme tu hráze. Tak tedy povodňujeme a staráme se. Často se ptám, co vlastně ochránci přírody chtějí? Měli by si vzít mačetu nebo kosu a motyku a zkusit se tak babyky zbavit a duby zachránit, když se mechanizace nesmí použít. Jim chybí zkušenost, kterou máme my. A odpovědnost. Mnozí z nich mají lesnické vzdělání, ale v lese ještě nezmokli...

Tenhle člověk vám zvedne náladu. I když to nepotřebujete. Prostě přijdete s dobrou a odcházíte s mnohem lepší. Ať jste s ním kdekoli, všude ho rádi vidí. V hospodě rychle zapínají klimatizaci, v takovém vedru přece nebudete, a jinde zas, kde mají ten den zavřeno, otevrou a dají vám nanuk a, Juro, zaplatíš příště. Doktoři by ho měli předepisovat na deprese. I na rýmu.

Letos se na Soutoku extrémně přemnožili komáři. Pamatujete něco podobného?

Není to nic neobvyklého. Naposledy se ale voda vylila v roce 2014, takže si lidé od komárů odvykli. Komáří vajíčko vydrží až 13 let a pořád nějaké létají, takže kladou a kladou. Máme jich 33 druhů.

Vzpomenete si, kdy jich bylo tolik jako letos?

Třeba v roce 1997 se po dlouhé době sucha vylila voda, z vajíček byly larvy a z nich komáří kalamita. Všem na exkurzích vždycky říkám: To není kaviár, ale komáří larvy. Teď na ně používáme speciální přípravek, který hubí právě jen ty larvy a nic jiného. Spolupracujeme s panem doktorem Šebestou z hygienické správy, který nám hlídá komáry a hned varuje. My pak bojujeme, jako právě teď. Je to ale tak obrovská plocha, tisíc hektarů..., takže se nedostaneme všude. V teplých dnech je jejich vývoj strašně rychlý. I tohle je ale příroda.

Zdejší kraj hodně vyhledávají cyklisté. Potkáváte je na lesních cestách, na loukách...

Tady je rovina. Na 14 kilometrech vzdušnou čarou je pětimetrové převýšení, takže žádná vrstevnice na mapách. Ideální místo pro cyklisty. Někteří jsou ale požírači kilometrů. Mají sluchátka, hlavu dolů a jedou jak blázni, že do vás skoro narazí. Na druhou stranu tu máme ty komáry, takže oni jedou asi proto tak rychle a nezastavují...

Nejsou naštvaní, že je omezujete, když je míjíte autem?

Když vidím větší skupinu, radši přibrzdím a nechám je projet, zvlášť u dětí nevíte, co udělají, a často jsou lidi slušní a pokynou, poděkují. Ale někdy není dobré mít otevřené okýnko a slyšet, co ten vůl tady jede autem...

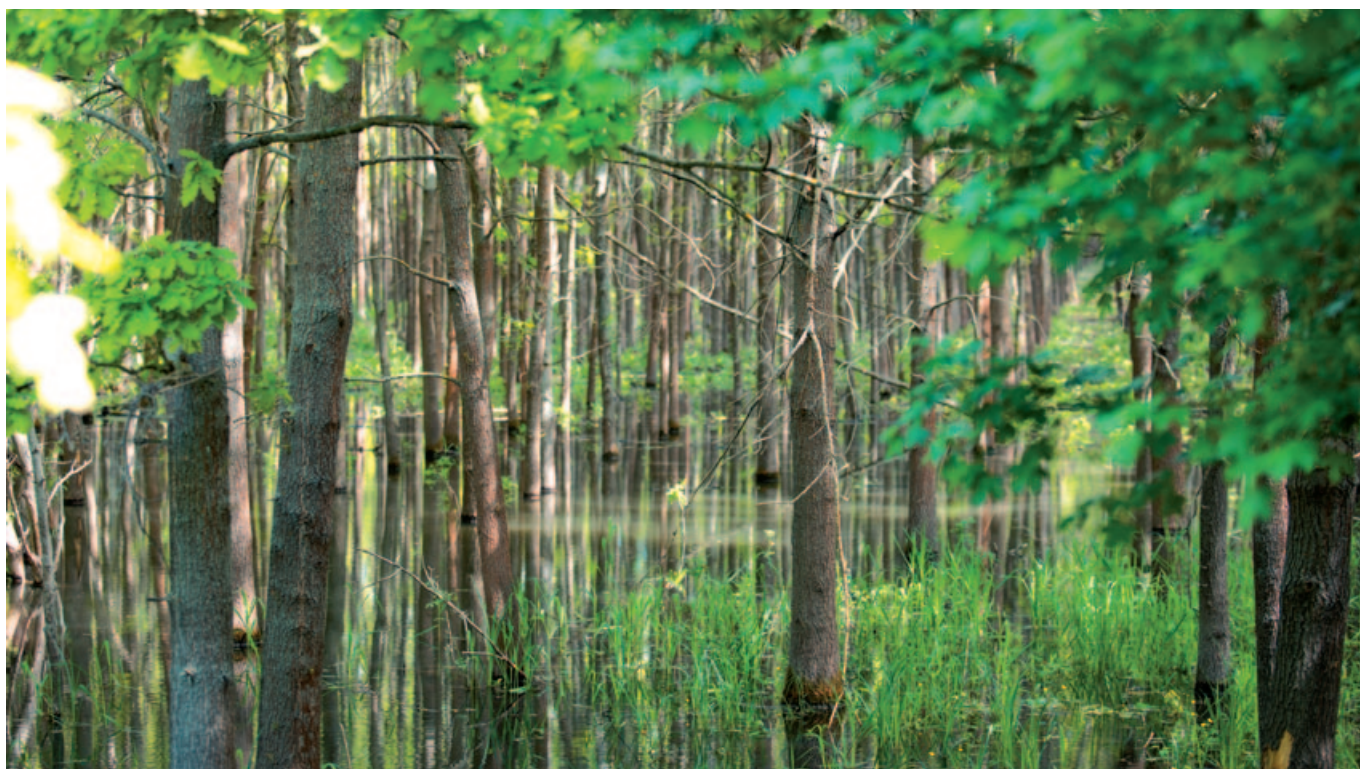
Chápu...

Ale taky se mi stalo, že jsem potkal paní, která měla poprvé na nohou klipsny, zazvonil jí telefon, zastavila, spadla, prorazila si lýtko. Tak jsem jí naložil i s kolem a po cestě mě zastavuje další skupina lidí. Tam se zas nějaká další paní otočila, kde má manžela, vjela do škarpy a poškodila si pánev. Volali sanitku, tak jsem sanitáka nasměroval na zámeček Pohansko, co on to bude v lese hledat, a naložil i tuhle a vezu dvě poraněné ženy. Manžela jsem naložil taky, on prý, že tam dojede, ale to by trvalo, tak si hodil kolo na korbu taky.

V lednu své polesí předáte nástupci. Co byste mu vzkázal?

Aby hospodařil se zdravým lesnickým rozumem. Přál bych si, aby to byl někdo z luhů.

Eva Jouklová

DESÍTKY AKCÍ BĚHEM LÉTA

Akce pro veřejnost jsme pořádali po celé léto v různých koutech České republiky, ať už samostatně, nebo spolu se sportovními či kulturními aktivitami. Letos byly samozřejmě výrazně omezeny hygienickými opatřeními, přesto naši kolegové na desítkách míst diskutovali s lidmi o programech LČR i o tématech, které veřejnost v souvislosti s lesem nejvíce zajímají.

Na co se nejčastěji ptali? Na boj s kůrovcem, na dlouhodobé sucho a zda to po letošních deštích bude přece jen lepší, mnohé zajímá biodiverzita v krajině a leckdo je překvapený, jak dlouhá a pracná je cesta od sklizení semen, přes vysazení sazenic až po péči o nový les.

BĚHEJ LESY A KOLO PRO ŽIVOT

Lesy České republiky jsou generálním partnerem seriálu běžeckých závodů v unikátních lokalitách **Běhej lesy 2020**. Cílem partnerství je představit lesy jako přirozené prostředí pro trávení volného času a prezentovat témata týkající se ochrany přírody a zodpovědného chování v přírodě, vždyť už samotný název Běhej lesy vyzývá k aktivnímu pohybu v přírodě. Děti i dospělí, výkonnostní i rekreační běžci zdolávají různé dlouhé trasy.

Závodů se také pravidelně zúčastňují běžci z řad zaměstnanců LČR, k nejúspěšnějším patří Marcela Rambová (GŘ), která na nejdelší tratě v kategorii ženy obsazuje medailové pozice.

Kolo pro život 2020 je série závodů na horských kolech s největší účastí u nás. Organizátoři podniků pro celou rodinu křižují celou republiku od Slavkovského lesa až po východní Moravu.

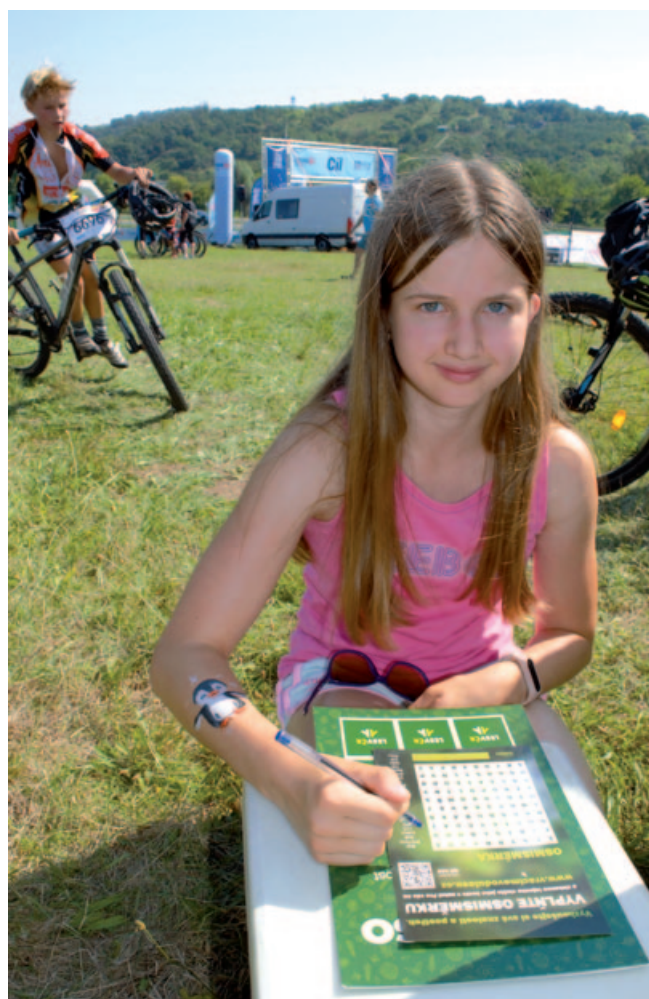

Náš infostánek navštívily všechny generace účastníků Běhej lesy

Lesy České republiky jsou partnerem této populární série, při níž se snoubí sport s rekreačním užitím lesa. Atraktivní lokality závodů přilákají každoročně mnoho sportovců, ale i těch, kteří se chtějí v lesích „jen“ nabít energií.

Marcela Rambová v běžeckém seriálu obsazuje medailové pozice

Na zdolání osmisměrky jsou třeba znalosti i důvtip

NA TÁBORECH U BEROUNKY I TŘÍ VEVEREK

Uprostřed prázdnin proběhl pro 30 dětí tradiční dětský tábor na hájovně **Branovská vrata** pořádaný Lesní správou Křivoklát. Na samotě uprostřed lesů a luk si děti bezstarostně užívaly čtrnáct dní bohatý a pečlivě připravený program.

Letní dětský tábor pořádaný LS Znojmo se v srpnu již podruhé konal v rekreačním středisku **Borovina** na břehu řeky Dyje v lokalitě Podhradí nad Dyjí. Sjely se na něj čtyři desítky dětí z různých koutů republiky. Počasí přálo, první dva deštivé dny vystřídal na zbytek pobytu nádherné slunečné počasí.

Řízek s kaší v přírodě, to nemělo chybu

V atraktivním prostředí Berounky bylo o program postaráno

Táborová přátelství vydrží i mnoho let

Program příměstského tábora v posledním prázdninovém týdnu připravili zaměstnanci GŘ LČR na okraji Nového Hradce Králové. Zúčastněných 25 dětí v rozmezí pěti až patnácti let mělo základnu v Lesní školce **U Tří veverek** v těsné blízkosti lesa. Všechny tři tábory byly určeny pro děti našich zaměstnanců.

Vlastnoručně vyrobené luky kupodivu střílely

STROMY S PŘÍBĚHEM

Odolaly suchu, kůrovci, chroustům, vichřici nebo velké vodě. Zvládly klimatickou změnu – několikaleté extrémní sucho a po něm přívalové deště a povodně. Někde ustály vichřici, opakované rojení kůrovců, jinde chroustů nebo bekyní. Lesní hrdinové.

Lesy České republiky v létě na vlastních webech, sociálních sítích a mobilní aplikaci **Klub nového lesa** představily své „stromy s příběhem“. Rostou ve státních lesích, ale nejen tam.

„Dřevin, které v posledním desetiletí odolaly změnám klimatu, si totiž nevšímají jen lesníci. Proto jsme vyzvali veřejnost, aby nám lidé posílali do Klubu nového lesa fotografie stromů se stručným popisem

jejich mimořádného příběhu. Ty nejzajímavější zveřejňujeme na sociálních sítích a jejich autoři dostávají malý dárek,“ řekl generální ředitel Lesů ČR Josef Vojáček.

POSLEDNÍ ZTEPILÝ MOHYKÁN

U Moravského Krumlova rostou hlavně listnaté lesy, smrky jen na vlhčích severních stránkách. Po dlouhodobém oslabení suchem je loni masivně napadl kůrovec. Jedním takovým místem bylo i údolí v Kančí oboře. Smrky různého věku postupně odumřely. S výjimkou jediného posledního ztepilého mohykána, který z neznámého důvodu zůstal naživu, a letos je dokonce celý obsypaný šiškami.

KDE SE ZASTAVIL ČAS

Romau & Romau

Zveme vás na místo, kde se v 50. letech zastavil čas. Území dříve čilého přeshraničního ruchu nejdříve zahalila hnědá nacistická mlha a později na desetiletí nad ním spadla železná opona. Až v posledních letech se do okolí bývalé vesnice Romava, i zásluhou pracovníků Lesů ČR, znovu vrací život.

Na začátku 20. století se jihovýchodně od Nové Bystřice na území obcí Romava, Rajchěřov a Staré Hutě zvesela „polařilo“, probíhal zde čilý přeshraniční ruch. Ač ve zdejších obcích žila velmi početná německy mluvící většina i Češi zde měli své místo. Vše se ale změnilo ve 30. letech, kdy zde byla vybudována četnická stanice, aby dohlížela na stále neklidnější místní rakouské obyvatelstvo.

Po roce 1938 byla zdejší pohraniční oblast na základě Mnichovské dohody přičleněna do Dolnodunajské župy Velkoněmecké říše. Poté už šly události ráz na ráz.

V roce 1945 bylo původní německé obyvatelstvo odsunuto do Rakouska a na chvíli sem dorazili „správcové“, kteří měli opuštěné území znovu osídlit a začít zde hospodařit.

Historie ale tomu chtěla jinak. Po roce 1948 bylo rozhodnuto o zřízení tzv. železné opony a zdejší oblast upadla v zapomnění. Ještě v roce 1953 tady byly k vidění zbytky zástavby, zanedlouho však byly srovnány se zemí.

Zalesnění podmáčených luk

Počátkem 60. let na zdejších polích hospodařily Státní statky, ale poté došlo k rozhodnutí, v rámci omezení pohybu osob ve zdejším území, že toto území přejde pod správu Státních lesů a bývalá pole budou zalesněna.

Před zalesněním zde byla na části podmáčených luk zbudována meliorační síť. A začalo zalesňování. Při výsadbě zde bylo netypicky použito kromě smrku také dubu letního i zimního, byly vysazeny porosty javorů, lip i bříz. Proto zde nyní můžeme vidět i vcelku rozsáhlé porosty těchto dřevin ve stáří zhruba 60 až 80 let a s odstupem času snad i zhodnotit potenciál těchto dřevin při současné neklidné době v lesnickém sektoru.

V dnes již pustých vesnicích, ve kterých se po jaru válí tajemná mlha a kvetou bledule a sněženky, se můžeme projít ve starých sadech, kde sem tam najdeme staré třešně, jabloně, hrušky a švestky. V rozvalinách domů narazíme na staré lípy, javory

a mladší osiky a vrby, které zde za ta léta narostly.

Ale to není příběh, který vám chci povědět.

Akce lesní cesta Romavská

Na začátku celé akce lesní cesta Romavská byla docela rutinní oprava sesuté krajnice. Již dříve jsem věděl, že tato lesní cesta, odloučená na konci světa v pohraničí, vedla přes hráz velkého rybníku, ale nikdy jsem toto zaniklé vodní dílo nešel prozkoumat. Až před zhruba třemi lety se k tomu naskytla příležitost. Sešel jsem se podívat pod hráz, abych zjistil příčinu sesutí. Člověk už viděl lečjaké defekty způsobené

provozem těžké techniky, ale tento byl o moc zajímavější než ostatní. Sesuv krajnice způsobilo propadnutí veliké klenuté štol, jejíž statika byla narušena prorůstáním kořenového systému mezi konstrukci klenby. Když jsem uviděl část propadlé klenby, začal jsem tušit, že to nebude běžná oprava. Vzhledem k lokalitě, ve které se objekt nachází, a to v zaniklé vesnici Romava v bývalém pohraničním pásmu s pohnutou historií, se začal v hlavě rodit záměr, jak toto místo, kde již bylo napácháno mnoho křivd, ozvláštnit a co nejvíce zachovat jeho ducha.

OD ŽOLDNĚŘŮ PO POHRANIČNÍKY

Romava (německy Romau) je zaniklá obec nacházející se 8 km jihozápadně od Starého Města pod Landštejnem v okrese Jindřichův Hradec. Zástavba obce se rozkládala nedaleko rakousko-české hranice. Téměř celý katastr zaniklé obce je již zarostlý lesem. Kromě lesa a ruin zástavby se v katastru nacházejí i rybníky Romavský starý rybník a Romavský mlýnský rybník a zasahuje sem i západní okraj rybníka Kačer. Na východě katastru se do roku 1880 rozkládal čtyřicetihektarový Velký Romavský rybník (Grosse Romauer Teich), který byl po poškození hráze vypuštěn.

První písemná zmínka pochází z roku 1375, zmiňována je vesnice „Robenau“. V roce 1420 byla vypálena a sto let pustá. Koncem 16. století byla osídlena osadníky z Horní Falce. V průběhu třicetileté války byla obec dvakrát vypleněna císařským a jednou švédským vojskem. V obci byla v 19. století pila, následně přebudovaná na strojovou pletárnu. Po první světové válce bylo toto území začleněno do Československé republiky a v pletárně zřízena budova pohraniční stráže, po Mnichovu připojeno k Dolnodunajské župě Velkoněmecké říše. V květnu 1945 museli němečtí obyvatelé obec opustit. V roce 1948 se dostala Romava do pohraničního pásma a v roce 1953 ji armáda srovnala se zemí.

Tento objekt využívala pohraniční stráž

Jednoduché řešení si nezaslouží

Nabízela se jednoduchá řešení jako „štolu“ strnout a nahradit plastovým potrubím, ale já si byl jistý, že si takové řešení toto místo nezaslouží. Zrodil se nápad zachovat a stabilizovat zachovalou část objektu a místo porušené klenby nechat otevřenou, aby nezůstalo očím veřejnosti skryto. Proto jsme v roce 2017 zadali zpracování projektové dokumentace na sanaci výpustní štoly na lesní cestě Romavská. Výsledkem bylo obnovení zřícených stěn štoly a zbudování mohutné opěrné zdi, které zabezpečí komunikaci vedoucí po koruně hráze. Nosnou konstrukci celého objektu tvoří monolitická železobetonová konstrukce obložená kamenem. Pro bezpečnost jsou volné prostory zabezpečené dřevěným zábradlím.

Vracíme vodu lesu

Se zahájení stavebních prací bylo uvažováno na jaře roku 2018, ale protože došlo k odkladu, nebyl vysoutěžen žádný dodavatel stavebních prací. Na jaře roku 2019 se už formality dotáhly, a tak jsme mohli započít se stavbou. Před drobné technické problémy, převážně z důvodu vysokých vodních průtoků a vysoké hladiny vody v rybníku pod hrází,

se mám podařilo celé dílo úspěšně dokončit v listopadu roku 2019.

Mezitím LČR, s.p., spustily program **Vracíme vodu lesu**. Vzhledem k tomu, že celý objekt sloužil jako základová výpust k velikému, zhruba 40 ha rybníku Velký Romavský, byl záměr částečné obnovy vodního díla předán k řešení příslušným odborníkům v rámci LČR. Už nyní se těším, až bude celý záměr dotažený do konce. Bude to malé zadostiučinění kvůli místu, kde se čas v 50. letech minulého století nadobro zastavil.

Václav Čech,
technický pracovník pro stavební činnost, KŘ Jihlava

vracíme vodu lesu

💧 **Celostátní program
Vracíme vodu lesu,**
největší v historii Lesů České republiky.

💧 **Zadržujeme vodu v krajině,**
vznikají stovky malých vodních děl:
mokřady, rybníčky, meandrující potoky,
revitalizace...

💧 **Budujeme 100 nových staveb,
292 obnovujeme a opravujeme.**
Další budou přibývat.

💧 **Investujeme přes miliardu korun.**

www.vracimevodulessu.cz

